

عبدالملکی: کشورهای عربی برای ایجاد مناطق آزاد مشترک با ایران اهتمام دارند

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد چابهار به نقل از خبرگزاری فارس از الجزیره، مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نقش عمده‌ای در اقتصاد کشورهای توسعه یافته ایفا می‌کنند و ایران تحت چهار دهه تحریم‌های سازمان ملل و آمریکا، برای توسعه اقتصاد خود به مناطق ویژه و آزاد خود متکی است.

الجزیره در ادامه آورده است: در همین خصوص با حجت عبدالملکی، سیاستمدار ایرانی، مشاور رئیس جمهور و دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی گفت‌وگوی اختصاصی انجام دادیم تا از اهمیت مناطق ویژه اقتصادی ایران و تاثیر آن بر اقتصاد این کشور آگاه شویم.

متن این گفت‌وگو در ادامه آمده است:

الجزیره: مناطق آزاد چه نقشی در اقتصاد ایران دارند و میزان اهمیت آن چقدر است؟

عبدالملکی: ما در ایران ۱۵ منطقه آزاد و ۳۳ منطقه ویژه اقتصادی داریم که برای سرمایه‌گذاری ملی و خارجی بسیار مناسب است. ما در حال حاضر ۲۵۰۰ شرکت فعال داریم که حجم صادرات سالانه محصولات غیرنفتی این شرکت‌ها معادل ۱۸ میلیارد دلار است.

بیش از ۷۰۰ هزار نفر در این مناطق کار می‌کنند و این بدان معناست که این مناطق ظرفیت نیروی کار را از مناطق دیگر جذب می‌کنند.

200 میلیون دلار سرمایه‌گذاری طی 2 سال

اولین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در ایران در سال ۱۹۹۳ میلادی تاسیس شد و سرعت سرمایه‌گذاری در این مناطق در دولت فعلی نسبت به دولت قبل دو و نیم برابر افزایش یافت و از زمان آغاز به کار دولت فعلی در دو سال پیش تاکنون ۲۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری در این مناطق صورت گرفته است.

الجزیره: سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد ایران چقدر است؟ این سرمایه‌گذاری در کجا و به طور مشخص در چه زمینه‌هایی قرار دارد؟

عبدالملکی: در تمامی مناطق ویژه و آزاد اقتصادی سرمایه‌گذاری خارجی داریم: در چابهار سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه بندر و همچنین در انزلی سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه فناوری اطلاعات و شرکت‌های دانش بنیان و همچنین ایجاد انبارهای پیشرفته و برق داریم و در ارس نیز در حوزه خودرو سرمایه‌گذاری داریم. در کیش در زمینه گردشگری بیشتر توسط ایرانیان مقیم خارج از کشور و در قشم در زمینه کشتی‌سازی و صنایع دریایی و نفت و گاز سرمایه‌گذاری انجام می‌شود.

الجزیره: می‌دانیم که ایران یک قرارداد راهبردی بلندمدت با چین به مدت ۲۵ سال امضا کرده و حجم آن - به گفته رسانه ها - ۴۰۰ میلیارد دلار است، آیا مناطق آزاد جزء سرمایه‌گذاری های چین در ایران است؟

بله، در توافقنامه به صراحت ذکر شده است که مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در ایران جزو اصلی ترین مکان‌های جذب سرمایه‌گذاری چینی است.

علاوه بر این، قیمت تولید در ایران نسبت به بسیاری از کشورها کمتر است و مناطق آزاد و ویژه معافیت‌های مالیاتی و گمرکی خوبی را ارائه می‌دهند و در زمینه‌های اداری نیز تسهیلاتی مانند ثبت شرکت برای سرمایه‌گذاران خارجی بدون شریک ایرانی ارائه می‌دهیم.

از طرفی مناطق آزاد ما نیازی به ویزا ندارند و همه می‌توانند بدون ویزا از آنها بازدید کنند و از طرف خود ما ۳۷۰ پروژه سرمایه‌گذاری برای چین برای اجرای توافقنامه پیشنهاد داده‌ایم و منتظر پاسخ آنها هستیم.

الجزیره: آیا ایران برای توسعه اقتصاد خود و مواجهه با تحریم‌ها روی سرمایه‌گذاری چین در مناطق آزاد حساب می‌کند؟

عبدالملکی: ما در حال تنوع بخشیدن به منابع برای توسعه اقتصاد خود هستیم و علاوه بر ایرانیان داخلی و خارجی، برای جذب سرمایه روی دو مقوله تمرکز می‌کنیم: دسته اول کشورهای همسایه مانند کشورهای عربی، ترکیه و پاکستان و دسته دوم کشورهای آسیای شرقی به رهبری چین است.

الجزیره: آیا سرمایه‌گذاری روسیه در مناطق آزاد در ایران وجود دارد؟ آیا کریدور شمال به جنوب بخشی از سرمایه‌گذاری روسیه در این مناطق است؟

عبدالملکی: بله، روس‌ها در بندر انزلی (شمال) مشرف به دریای خزر و چابهار (جنوب) مشرف به دریای عمان و اقیانوس هند حضور دارند و به این مناطق اهمیت زیادی می‌دهند، زیرا مناطقی استراتژیک در زمینه حمل و نقل محسوب می‌شوند و نقش مهمی در کریدور شمال به جنوب دارند و ما زمین‌ها و خدماتی را به آنها برای ساخت انبار اختصاص دادیم و روس‌ها همچنین تقاضا دادند که آزمایشگاه‌هایی برای استانداردهای بهداشتی و گمرکی راه اندازی کنند و ما به درخواست آنها پاسخ دادیم.

روس‌ها تمایل خود را برای سرمایه‌گذاری عمرانی و زیرساختی اعلام کردند و ما با آنها برای تکمیل بنداری در انزلی و دریای خزر به توافق رسیدیم. روس‌ها علاقه‌مند به تکمیل کریدور شمال به جنوب در ایران هستند و این پروژه بخشی از سرمایه‌گذاری آنها در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ماست.

مذاکره با کشورهای حاشیه خلیج فارس برای ایجاد منطقه آزاد اقتصادی مشترک

الجزیره: میزان حضور اعراب در مناطق آزاد ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

عبدالملکی: ما مناطقی را برای کشورهای عربی و اسلامی به ویژه کشورهای عربی خاورمیانه به لطف آنچه ملت‌های ما را متحد می‌کند، اختصاص داده‌ایم و به دنبال جذب ثروت آنها هستیم.

مکان منطقه آزاد اقتصادی مشترک با عمان به زودی مشخص می‌شود

ما مذاکرات عمیقی را با امارات و قطر آغاز کرده‌ایم و در حال حاضر با برخی کشورهای عربی و اسلامی برای ایجاد مناطق آزاد اقتصادی مشترک در حال مذاکره هستیم و تفاهم نامه‌ای با عمان برای ایجاد منطقه آزاد اقتصادی مشترک امضا کردیم. به زودی به عمان سفر خواهیم کرد تا مکان آن منطقه را مشخص کنیم.

امارات تمایل خود را برای سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ما اعلام کرد و همچنین اعلام کرد که مایل است منطقه آزاد مشترک با ما ایجاد کند، در مورد عراق نیز مسائل در این زمینه پیشرفت کرده است، ما اسنادی را برای ایجاد منطقه آزاد اقتصادی مشترک امضا کرده‌ایم و عراقی‌ها سه منطقه از سرزمین خود را پیشنهاد کردند و ما اکنون در حال بررسی پیشنهادهایی برای تعریف منطقه هستیم.

ما همچنین یادداشت تفاهمی با سوریه برای ایجاد منطقه آزاد مشترک در سرزمین‌های سوریه امضا کردیم و تاکید می‌کنیم که کشورهای عربی و اسلامی بیشتر از ما به این قضیه اهمیت دارند.

الجزیره: پس ایران در مناطق آزاد مشوق‌هایی برای آوردن سرمایه‌های عربی به سمت خود دارد؟

عبدالملکی: مهم‌ترین مشوق‌ها در ارائه تسهیلات قانونی و معافیت‌های مالیاتی و گمرکی است که معافیت از پرداخت مالیات برای مدت ۲۰ سال و قیمت پایین گمرکی برای صادرات و واردات است و قطعاً در تامین زمین نیز به آنها کمک می‌کنیم.

الجزیره: آیا پس از تحولات اخیر از جمله نزدیک شدن ایران و عربستان به یکدیگر و به برخی کشورهای عربی برنامه خاصی دارید؟ آیا سرمایه‌گذاری‌های مورد انتظاری وجود دارد که ممکن است از جانب این کشورها انجام شود؟

عبدالملکی: ما قطعاً به دنبال جذب سرمایه‌گذاری‌های عربستان هستیم و وزیر امور خارجه کشورمان نیز در دیدار با همتای سعودی خود بر این موضوع تأکید کرد و عربستان نیز به نوبه خود آمادگی خود را برای سرمایه‌گذاری در ایران اعلام کرد. همکاری با عربستان برای ما استراتژیک و بسیار مهم است و عربستان سعودی یک کشور اسلامی و دوست برای ماست.

وزیر اقتصاد ایران به ریاض سفر کرد و با همتای سعودی خود درباره سرمایه‌گذاری‌های مشترک گفت‌وگو کرد و پیشنهادهایی را به عربستان برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری در ایران به حجم ۱۰ میلیارد دلار ارائه خواهیم کرد.

مناطق آزاد ایران، بازار بزرگ و ناشناخته برای سرمایه‌گذاری

الجزیره: مناطق آزاد در ایران چه در سطح سرمایه‌گذاری، چه سیاسی و چه جغرافیایی با چه چالش‌هایی مواجه هستند؟

عبدالملکی: بزرگترین چالش این است که خارجی‌ها ایران را نمی‌شناسند و یکی از نکاتی که باید به آن اشاره کرد این است که قیمت انرژی در ایران ۱۰ درصد میانگین قیمت جهانی است.

قیمت نیروی انسانی در ایران یک پنجم میانگین جهانی است، علاوه بر این قیمت زمین و خدمات در ایران بسیار مناسب است، ایران با بازارهای ۱۵ کشور همسایه با جمعیتی حدود ۶۰۰ میلیون نفر احاطه شده است، این کشورها سالانه بیش از هزار میلیارد دلار واردات دارند؛ بنابراین هرکس در ایران سرمایه‌گذاری کند می‌تواند به این بازارهای عظیم دسترسی پیدا کند.

الجزیره: آیا مناطق آزاد تحت تاثیر تحریم‌های سازمان ملل و آمریکا علیه ایران قرار گرفتند؟

عبدالملکی: ما تاثیر تحریم‌ها بر اقتصاد ایران را رد نمی‌کنیم، اما باید به این نکته اشاره کنیم که اقتصاد ایران در سطح جهانی بالاتر از میانگین قرار دارد و منجمد کردن اقتصاد در این سطح غیرممکن است، بنابراین از ابتدا این باور که اقتصاد ایران فلج شدن در نتیجه تحریم‌ها فلج شود، یک باور اشتباه بود و علاوه بر توانمندی‌های ایران در داخل، بیش از ۱۰۰ کشور عضو جنبش عدم تعهد هستند که همگی از ایران حمایت می‌کنند.

عملیات بانکی 200 میلیارد دلاری ایران در سال گذشته

از سوی دیگر، تحریم‌ها در درازمدت کارایی خود را از دست می‌دهند و این همان اتفاقی است که در ایران رخ داد، از همین رو در سال گذشته اقتصاد ایران عملیات بانکی به ارزش بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار را ثبت کرد که همگی برای واردات یا صادرات در بخش‌های نفتی و غیرنفتی بود.

تراز تجاری مناطق آزاد ما در سال‌های قبل‌تر منفی بود، در حالی که سال گذشته مثبت و بالغ بر ۷۷۰ میلیون دلار شد. من از کشورهایی که قصد حضور در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران را داشتند و به دلیل تحریم‌ها انصراف داده باشند، اطلاعی ندارم.

الجزیره: آیا مناطق آزاد در مواجهه با تحریم‌ها نقش دارند؟

عبدالملکی: مناطق آزاد با تسهیل تجارت به کاهش تاثیر تحریم‌ها کمک می‌کنند، از طرفی سرمایه‌گذاری‌های خارجی در مناطق آزاد بیشتر از سایر مناطق است، ما در مناطق آزاد ابزارهای مالی متفاوتی با سایر نقاط کشور داریم و این به کاهش تاثیر تحریم‌ها کمک زیادی می‌کند.

الجزیره: میزان نفوذ مناطق آزاد از جایی به جای دیگر متفاوت است، ایران چه مدلی را موفق‌ترین می‌بیند؟ چه مناطقی رو به افول یا پیشرفت کرده‌اند؟

عبدالملکی: ما مدل‌های مختلفی داریم، مناطق آزاد در ایران زیر نظر بخش دولتی هستند و در مناطق ویژه هم بخش خصوصی و هم دولتی وجود دارد. موفق‌ترین مدل بخش خصوصی است و ما آن را ارتقا خواهیم داد و سهم آن را در سال‌های آینده توسعه می‌بخشیم.

اعتقاد رئیسی به نقش سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد برای تحول اقتصادی ایران

الجزیره: اکنون نگاه استراتژیک اقتصادی دولت ایران به این مناطق چیست؟

عبدالملکی: ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور ایران معتقد است که مناطق آزاد و خصوصی توسعه راهبردی سرمایه گذاری و صادرات در اقتصاد کشور را بر عهده دارند و همچنین معتقدند که این مناطق می توانند اقتصاد کشور را تا حد زیادی توسعه داده و با گسترش سرمایه گذاری و صادرات آن را به شدت متحول کنند.

